

LEGE
cu privire la energetică

Nr.1525-XIII din 19.02.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.50-51/366 din 04.06.1998

* * *

Abrogat: 20.10.2017

[Legea R.Moldova nr.174 din 21.09.2017](#)

C U P R I N S

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

[Articolul 1.](#) Noțiuni principale

[Articolul 2.](#) Scopul prezentei legi

[Articolul 3.](#) Obiectul prezentei legi

Capitolul II
TRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE
ÎN DOMENIUL ENERGETICII

[Articolul 4.](#) Atribuțiile autorității publice centrale de administrare a energiei

[Articolul 4¹.](#) Reglementarea și monitorizarea sectoarelor energiei

[Articolul 4².](#) Administrarea Agenției

[Articolul 4³.](#) Bugetul Agenției

[Articolul 5.](#) Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Capitolul III
FUNȚIONAREA ȘI DEZVOLTAREA ENERGETICII

[Articolul 6.](#) Principii de activitate

[Articolul 7.](#) Proprietatea în energetică

[Articolul 8.](#) Demonopolizarea și concurența

[Articolul 9.](#) Relațiile economice

[Articolul 10.](#) Fondurile de investiții

[Articolul 11.](#) Fondurile speciale

Capitolul IV
ALIMENTAREA CU ENERGIE.
SUPRAVEGHEREA ENERGETICĂ DE STAT

[Articolul 12.](#) Relațiile dintre furnizor și consumator

[Articolul 13.](#) Supravegherea energetică de stat

[Articolul 13¹.](#) Limitele efectuării controlului și drepturile de bază ale organului supravegherii energetice de stat

Capitolul V
EVIDENȚA RESURSELOR ENERGETICE.
RAPOARTELE STATISTICE ȘI TRANSPARENȚA

[Articolul 14.](#) Evidența resurselor energetice

[Articolul 15.](#) Rapoartele statistice

[Articolul 16.](#) Transparența

Capitolul VI
ASIGURAREA SECURITĂȚII ÎN FUNCȚIONAREA
OBIECTIVELOR ENERGETICE ȘI A PAZEI LOR

[Articolul 17.](#) Zonele de protecție

[Articolul 18.](#) Paza obiectivelor energetice

[Articolul 19.](#) Pregătirea cadrelor

Capitolul VII
DISPOZIȚII FINALE

[Articolul 20](#) Intrarea în vigoare

[Articolul 21](#) Îndatoririle Guvernului

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

energetică - ramură a economiei naționale cu un sistem de întreprinderi și obiective electroenergetice, termoenergetice, de gaze, de combustibil solid și lichid, cu centre de instruire, organizații de proiectări și de cercetări și de altă natură;

resurse energetice - totalitate a purtătorilor de energie utilizați în activități economice și menajere;

pierderi de resurse energetice - pierderi tehnologice inevitabile de resurse energetice în procesul de extragere, prelucrare, transportare, depozitare, evidență, distribuție și consum, precum și pierderile provocate de nerespectarea proceselor tehnologice, de utilizarea lor neeconomă sau risipitoare;

echipament de măsurare – aparat sau sistem destinat pentru măsurarea cantității de resurse energetice comercializate consumatorului în scopul facturării;

consumator – orice persoană fizică sau juridică care utilizează resurse energetice;

consumator casnic – orice persoană fizică care utilizează resurse energetice pentru necesități casnice nelegate de activitatea de întreprinzător sau cea profesională;

consumator noncasnic – orice persoană fizică sau juridică care utilizează resurse energetice în alte scopuri decât pentru necesități casnice.

[Art.1 completat prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

Articolul 2. Scopul prezentei legi

Scopul prezentei legi constă în crearea unui cadru juridic pentru asigurarea eficienței energeticii, aprovizionarea fiabilă a economiei naționale și a populației cu resurse energetice.

Articolul 3. Obiectul prezentei legi

Prezenta lege:

a) reglementează activitatea organizatorică, economică și financiară a întreprinderilor și organizațiilor energetice, relațiile lor cu autoritatea publică centrală de reglementare în energetică, cu autoritățile administrației publice centrale și locale, cu persoane fizice și juridice;

b) stabilește principiile de bază ale activității producătorilor de energie, întreprinderilor de transport, a furnizorilor de resurse energetice, relațiile de drept și economice dintre furnizori și consumatori;

c) stabilește modul asigurării consumatorilor cu combustibili și cu energie de calitate la prețuri și tarife minime;

d) determină elementele principale de asigurare a securității obiectivelor energetice.

[Art.3 completat prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

Capitolul II

ATRIBUȚIILE AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ÎN DOMENIUL ENERGETICII

Articolul 4. Atribuțiile autorității publice centrale de administrare a energiei

În atribuțiile autorității publice centrale de administrare a energiei intră:

a) elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul energiei;

b) elaborarea concepției și programelor de stat de dezvoltare a energiei;

c) monitorizarea executării, în termenele stabilite, a programelor de dezvoltare și de investiții în energetică;

d) întocmirea de acte normative privind energia;

e) promovarea relațiilor internaționale în energetică, inclusiv în domeniul procurărilor strategice de resurse energetice, atragerii investițiilor, extinderii interconexiunilor energetice și formării pieței energetice internaționale;

f) administrarea proprietății de stat în energetică;

g) stimularea concurenței, limitarea activității monopoliste în energetică.

[Art.4 modificat prin [Legea nr.71-XV din 27.02.03](#), în vigoare 21.03.03]

Articolul 4¹. Reglementarea și monitorizarea sectoarelor energiei

(1) Autoritatea investită cu atribuții de reglementare și monitorizare a sectoarelor în domeniul energiei este Agenția Națională de Reglementare în Energetică, denumită în continuare *Agenție*.

(2) Agenția are următoarele funcții principale:

a) supraveghează respectarea legislației în domeniul energiei;

b) promovează și asigură concurența loială și funcționarea eficace a piețelor de energie;

c) eliberează licențe pentru desfășurarea pe piețele de energie a activităților autorizate în conformitate cu Legea cu privire la gaze, Legea cu privire la energia electrică, Legea privind piața produselor petroliere;

d) monitorizează respectarea de către titularii de licențe a condițiilor stabilite pentru desfășurarea activităților autorizate și aplică prevederile legilor specificate la lit.c);

e) promovează o politică tarifară adecvată și respectarea drepturilor și a intereselor consumatorilor;

e¹) aprobă tarife, în cazurile stipulate de lege, calculate în conformitate cu prevederile metodologiilor aprobate și monitorizează corectitudinea aplicării acestora;

f) supraveghează respectarea de către întreprinderile a căror activitate este reglementată de Agenție a principiului costurilor necesare și justificate la calcularea și prezentarea spre aprobare a tarifelor pentru activitățile reglementate;

g) exercită controlul asupra modului de respectare a drepturilor consumatorilor, examinează petițiile și plîngerile consumatorilor și ale furnizorilor și soluționează neînțelegerile survenite între aceștia în limitele competenței sale.

(3) În scopul exercitării atribuțiilor și a funcțiilor prevăzute de lege, Agenția elaborează și aprobă regulamente, metodologii și alte acte normative în conformitate cu legea.

(4) Agenția exercită și alte atribuții prevăzute de lege.

(5) În vederea îndeplinirii prevederilor prezentei legi, Agenția colaborează cu organul central de

specialitate, cu Consiliul Concurenței, în special prin furnizarea reciprocă de informații necesare atât aplicării prevederilor legislației concurenței, cât și a prevederilor legislației din domeniile energeticii, cu ministerele și cu alte organe publice centrale sau locale interesate, cu asociațiile consumatorilor.

(6) Agenția își exercită activitatea în conformitate cu legea, fiind independentă de toți participanții la piețele de energie, precum și de alte autorități sau persoane fizice și juridice.

[Art.4¹ modificat prin [Legea nr.38 din 27.03.2014](#), în vigoare 18.04.2014]

[Art.4¹ modificat prin [Legea nr.109 din 04.06.2010](#), în vigoare 30.07.2010]

[Art.4¹ modificat prin [Legea nr.107-XVIII din 17.12.2009](#), în vigoare 31.12.2009]

[Art.4¹ introdus prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

Articolul 4². Administrarea Agenției

(1) Agenția este condusă de Consiliul de administrație alcătuit din cinci directori.

(2) Parlamentul desemnează unul dintre cei cinci directori ai Consiliului de administrație în funcția de director general al Consiliului de administrație al Agenției.

(3) Hotărârile Consiliului de administrație se adoptă cu votul majorității membrilor consiliului. Fiecare director deține un singur vot.

(4) Directorul general al Consiliului de administrație este desemnat de Parlament la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul pozitiv al comisiei parlamentare de profil. Directorii Consiliului de administrație sînt desemnați de Parlament la propunerea comisiei parlamentare de profil. Toți directorii sînt desemnați pentru o perioadă de 6 ani. În cazul apariției, din diferite motive, a locului vacant de director, Parlamentul, în termen de o lună, desemnează un nou director. La prima desemnare, directorii Consiliului de administrație al Agenției sînt desemnați de Parlament în felul următor: directorul general este desemnat pe un termen de 6 ani, doi directori – pe un termen de 4 ani, iar doi – pe un termen de 2 ani. Nici unul dintre membrii Consiliului de administrație nu poate deține funcția mai mult de 12 ani.

(5) Directorul Consiliului de administrație trebuie să fie cetățean al Republicii Moldova, să aibă studii universitare în domeniul tehnic, economic sau juridic și experiență de lucru în domeniul respectiv, inclusiv de cel puțin 3 ani în funcție administrativă de conducere.

(5¹) Directorul general și directorul Consiliului de administrație dețin funcții de demnitate publică prin numire și se supun prevederilor legislației cu privire la statutul persoanelor care exercită funcții de demnitate publică.

(6) Funcția de director al Consiliului de administrație încetează prin demisie sau eliberare din funcție. Directorul poate fi eliberat din funcție de către Parlament în cazul:

- a) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- b) imposibilității exercitării funcției din motive de sănătate;
- c) alegerii în altă funcție;
- d) condamnării, prin hotărîre irevocabilă a instanței de judecată, pentru infracțiuni săvîrșite cu intenție;
- e) rămînerii definitive a actului de constatare prin care s-a stabilit emiterea/adoptarea de către acesta a unui act administrativ, încheierea directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luarea sau participarea la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese;

f) aflării în incompatibilitate, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definitiv;

g) nedeunerii declarației de avere și interese personale sau refuzului de a o depune, în condițiile art.27 alin.(8) din [Legea nr.132 din 17 iunie 2016](#) cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

h) dispunerii de către instanța de judecată, prin hotărîre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate.

(7) Directorul general angajează personalul Agenției cu consimțămîntul a cel puțin unui membru al Consiliului de administrație.

(8) La întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție în corespundere cu prezenta lege, directorul Consiliului de administrație nu este în drept:

- a) să desfășoare activități remunerate sau să obțină alte avantaje;
- b) să dețină acțiuni ale acestei întreprinderi;

- c) să obțină câștiguri financiare sau materiale datorită funcției pe care o deține;
- d) să faciliteze angajarea proprie sau angajarea altor persoane la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.

(9) În decurs de 2 ani după eliberarea sa din funcție, directorul Consiliului de administrație nu poate ocupa funcții la întreprinderea a cărei activitate este reglementată de Agenție.

(10) Directorul general al Consiliului de administrație prezintă Parlamentului raport despre activitatea Agenției în anul precedent.

[Art.4² modificat prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

[Art.4² completat prin [Legea nr.181 din 19.12.2011](#), în vigoare 01.03.2012]

[Art.4² introdus prin [Legea nr.107-XVIII din 17.12.2009](#), în vigoare 31.12.2009]

Articolul 4³. Bugetul Agenției

(1) În fiecare an, pînă la 25 noiembrie, Agenția își formează bugetul pentru anul următor în baza:

- a) plăților regulatorii aplicate anual de Agenție titularilor de licențe;
- b) altor surse prevăzute de lege.

(2) Agenția stabilește mărimea plăților regulatorii pentru anul următor, la un nivel suficient să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în conformitate cu legea, în baza estimărilor volumelor de energie electrică, de gaze naturale și ale volumelor de produse petroliere principale și de gaze lichefiate importate, pentru anul următor, prezentate de către titularii de licențe pînă la data de 1 noiembrie a anului curent. Mărimea plăților regulatorii se determină în modul următor:

– pentru energia electrică:

a) în cazul producătorului de energie electrică – pornind de la volumul de energie electrică livrat de la barele centralei;

b) în cazul operatorului rețelei de transport și de sistem – pornind de la volumul de energie electrică livrat operatorilor rețelelor de distribuție și consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sînt racordate la rețeaua electrică de transport, precum și de la volumul fluxurilor transfrontaliere de energie electrică;

c) în cazul operatorului rețelei de distribuție – pornind de la volumul de energie electrică livrat consumatorilor finali;

d) în cazul furnizorului de energie electrică – pornind de la volumul de energie electrică furnizat;

– pentru gazele naturale:

a) în cazul producătorului de gaze naturale – pornind de la volumul de gaze naturale livrat în rețeaua de gaze naturale;

b) în cazul operatorului rețelei de transport – pornind de la volumul de gaze naturale livrat operatorilor rețelelor de distribuție și consumatorilor finali, ale căror instalații de utilizare sînt racordate la rețeaua de transport al gazelor naturale, precum și de la volumul fluxurilor transfrontaliere de gaze naturale;

c) în cazul operatorului rețelei de distribuție – pornind de la volumul de gaze naturale livrat consumatorilor finali;

d) în cazul furnizorului de gaze naturale – pornind de la volumul de gaze naturale furnizat;

– pentru produsele petroliere – pornind de la volumul produselor petroliere principale și al gazelor lichefiate importate.

(3) Plățile regulatorii se transferă de către titularii de licență la contul curent al Agenției. Agenția are dreptul unic de a utiliza mijloacele de pe contul său. Mijloacele neutilizate în exercițiul financiar curent se transferă la bugetul anului următor. Dacă pe parcursul exercițiului financiar curent se formează un deficit de fonduri, Agenția este în drept să-l recupereze de la bugetul anului următor, corectînd corespunzător plățile regulatorii. Agenția este în drept să contracteze împrumuturi bancare, la dobînzii rezonabile, pentru acoperirea cheltuielilor curente ce nu pot fi acoperite din plățile regulatorii colectate. Agenția rambursează împrumuturile din mijloacele obținute de la plățile regulatorii colectate ulterior.

(4) Bugetul Agenției se aprobă de Parlament la nivelul de pînă la 0,15 la sută din costul anual al energiei electrice, al gazelor naturale furnizate consumatorilor, al produselor petroliere principale și al

gazelor lichefiate importate. Bugetul Agenției se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

[Art.4³ introdus prin [Legea nr.107-XVIII din 17.12.2009](#), în vigoare 31.12.2009]

Articolul 5. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale contribuie la asigurarea fiabilă și eficientă a populației și a economiei din teritoriu cu combustibili și cu energie.

(2) În atribuțiile autorităților administrației publice locale intră:

a) construirea de obiective energetice cu destinație locală, soluționarea problemelor defalcării de terenuri pentru obiectivele energetice;

b) reglementarea alocațiilor de la bugetele locale pentru dezvoltarea sistemului de asigurare a consumatorilor din teritoriu cu resurse energetice;

c) coordonarea lucrărilor de lichidare a consecințelor situațiilor excepționale la obiectivele energetice;

d) acordarea de compensații nominale la plata consumului normat de resurse energetice păturilor social-vulnerabile.

Capitolul III

FUNȚIONAREA ȘI DEZVOLTAREA ENERGETICII

Articolul 6. Principii de activitate

(1) Toate întreprinderile și organizațiile energetice sînt persoane juridice, activează pe principiul eficienței economice în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Autoritățile administrației publice centrale și locale, organizațiile obștești nu au dreptul:

a) să intervină în activitatea operativă a întreprinderilor și organizațiilor energetice;

b) să sustragă personalul întreprinderilor și organizațiilor energetice de la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

c) să se implice în relațiile contractuale dintre furnizori și consumatori.

(3) Dezvoltarea obiectivelor energetice se efectuează numai în bază de studii, programe, scheme și proiecte.

(4) Întreprinderile și organizațiile energetice, indiferent de tipul de proprietate, care activează în sferele de producție, de transport și de distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor naturale și a altor combustibili prezintă, la solicitarea autorității publice centrale de administrare a energiei, proiectele programelor și planurilor de dezvoltare și de investiții în domeniile respective, precum și rapoartele privind realizarea lor în perioada precedentă.

(5) Producția, transportul și distribuția energiei electrice și termice, a gazelor naturale, a produselor petroliere și a cărbunelui se efectuează conform unor regulamente și documente tehnico-normative, aprobate de autoritatea publică centrală de administrare a energiei.

(6) Întreprinderile și organizațiile energetice sînt obligate să efectueze la nivelul convenit procesul tehnologic de producție, transportul și distribuția combustibililor și energiei, să execute în termen lucrările curente de exploatare și reparație a obiectivelor și utilajului, să asigure eficient consumatorii cu resurse energetice, respectînd legislația cu privire la protecția mediului, la resursele naturale și la securitatea industrială.

(7) Întreprinderile energetice care prestează servicii publice au drept de servitute asupra terenurilor, indiferent de tipul de proprietate, pentru efectuarea de lucrări de marcă, de construcție a obiectivelor, de deservire profilactică a utilajului, de reparare a rețelelor electrice, conductelor termice și de gaze naturale, instalațiilor electrotehnice și utilajului gazifier, folosind tehnica respectivă.

(8) Efectuarea lucrărilor, cu excepția celor de avarie, trebuie să fie coordonată cu autoritățile administrației publice locale și cu deținătorii de terenuri. Restabilirea secțiunilor de străzi și terenuri, defectate prin efectuarea unor astfel de lucrări, se va efectua din contul întreprinderii energetice respective în termenele convenite.

(9) Producătorii de energie electrică și termică ce activează în interes public sînt obligați să formeze rezerve de combustibili pînă la începutul perioadei de toamnă-iarnă.

[Art.6 modificat prin [Legea nr.192 din 23.09.2016](#), în vigoare 28.01.2017]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.71-XV din 27.02.03](#), în vigoare 21.03.03]

Articolul 7. Proprietatea în energetică

(1) În energetică, proprietatea poate fi publică sau privată.

(2) Se permite privatizarea, în modul prevăzut de legislația în vigoare, a centralelor electrice, a rețelelor de transport electric, termic și de gaze, a centrelor de depozitare și de desfacere a produselor petroliere, a stațiilor de alimentare a automobilelor, a întreprinderilor și obiectivelor de deservire, a celor auxiliare.

(3) Sînt proprietate a statului și nu sînt pasibile de privatizare rețelele magistrale de transport electric și obiectivele energetice de importanță strategică.

(4) Investițiile în energetică nu pot fi expropriate, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația națională și de acordurile internaționale. În caz de expropriere a investiției, statul garantează despăgubirea echivalentă valorii ei juste de piață.

Articolul 8. Demonopolizarea și concurența

(1) Obiectivul de bază al politicii energetice constă în limitarea activității monopoliste și în stimularea concurenței în energetică, acestea realizîndu-se prin:

- a) crearea de condiții pentru concurență și liberalizarea pieței de resurse energetice;
- b) supravegherea corectitudinii în aplicarea tarifelor la energia electrică și termică, a prețurilor la gazele naturale;
- c) preîntîmpinarea și limitarea activităților monopoliste;
- d) reglementarea și supravegherea activităților care constituie monopol natural.

(2) Producătorii de energie electrică și termică trebuie să achiziționeze combustibili de calitate la cel mai mic preț.

Articolul 9. Relațiile economice

(1) Relațiile economice dintre întreprinderile energetice, precum și dintre întreprinderile energetice și consumatori, se stabilesc pe bază de contracte.

(2) Furnizorii sînt obligați să asigure livrarea fiabilă a resurselor energetice, prestînd servicii de calitate.

(3) În tarifele la energia electrică și termică și în prețurile la resursele energetice trebuie să intre toate cheltuielile rezonabile de exploatare și dezvoltare a obiectivelor energetice, precum și profitul.

Articolul 10. Fondurile de investiții

(1) Pentru asigurarea funcționării ritmice a energiei și pentru dezvoltarea ei, se creează fonduri de investiții.

(2) Fondurile de investiții se creează din:

- a) mijloacele proprii ale întreprinderilor energetice;
- b) cotele de participare ale acționarilor și consumatorilor;
- c) credite bancare;
- d) mijloace din fondurile speciale;
- e) mijloace de la bugetul de stat și bugetele locale;
- f) mijloacele investitorilor autohtoni;
- g) alte surse.

Articolul 11. Fondurile speciale

(1) Pentru realizarea scopurilor prevăzute la art.10 alin.(1) se creează și fonduri speciale:

- a) fondul pentru dezvoltarea energiei;
- b) fondul pentru asigurare;
- c) fondul de rezervă;

- d) fondul protecției sociale a salariaților;
- e) fondul pentru conservarea energiei.
- (2) Fondurile speciale se formează din:
  - a) mijloacele de la bugetul de stat destinate construcției de obiective energetice de importanță națională;
  - b) mijloacele de la bugetele locale destinate construcției de obiective energetice de importanță locală;
  - c) mijloacele proprii ale întreprinderilor și organizațiilor energetice;
  - d) credite bancare;
  - e) investițiile consumatorilor de energie și combustibili;
  - f) alte mijloace.

Capitolul IV

ALIMENTAREA CU ENERGIE.

SUPRAVEGHEREA ENERGETICĂ DE STAT

Articolul 12. Relațiile dintre furnizor și consumator

(1) Furnizarea și consumul combustibililor, gazelor naturale, energiei electrice și termice se efectuează conform unor regulamente aprobate de Agenție.

(2) Furnizorul este obligat să asigure livrarea resurselor energetice la parametri de calitate prevăzuți de documentele normative obligatorii. Parametri de calitate a resurselor energetice se includ obligatoriu în contract.

(3) În contract se stipulează cantitatea, calitatea, fiabilitatea și regimul de furnizare și consum al resurselor energetice, condițiile de reglare a graficului de consum, tarifele, modul de plată, se prevăd sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor contractuale.

(4) Consumatorul de resurse energetice are dreptul:

- a) de conectare, în modul stabilit, la rețele electrice, termice și la conducte de gaze;
- b) de majorare a capacităților de consum al energiei și a puterii instalate, respectându-se condițiile tehnice;
- c) de creare, independent sau în colaborare cu alți consumatori, a unui sistem local propriu de alimentare cu energie sau de conectare la un alt sistem local, cu permisiunea proprietarilor acestuia.

(5) Consumatorul în a cărui funcționare întreruperea energiei sau deconectarea ei poate periclita viața oamenilor sau provoca pierderi materiale trebuie să dispună de sursă energetică de rezervă, instalată din cont propriu.

(6) Deținătorul de sursă autonomă de energie electrică și termică are dreptul să transmită în rețea surplusul de energie în conformitate cu actele normative în vigoare.

(7) În cazul în care consumatorul nu plătește integral, în termenul stipulat în contract, energia electrică și termică, gazele naturale consumate, furnizorul este în drept să întrerupă livrarea în modul stabilit de contract sau de lege.

(8) Furnizorul este obligat să reînceapă livrarea de energie electrică și termică, de gaze naturale după efectuarea plății pentru consum.

(9) Pentru pagubele cauzate consumatorului, furnizorul poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare și cu contractul.

(10) Pentru consumul de energie peste limitele prevăzute în contract, consumatorul plătește furnizorului taxe majorate.

(11) Pentru plata întârziată a consumului de energie, consumatorii plătesc penalitate în mărime determinată în modul stabilit. Quantumul clauzei penale este negociabil. Eventualele neînțelegeri survenite între părți în acest sens nu pot servi drept temei pentru refuzul furnizorului de a încheia contract cu consumatorul dacă acesta a respectat toate condițiile impuse prin lege pentru încheierea contractului.

(12) Se interzice conectarea și deconectarea consumatorului de la sursele de energie fără autorizația persoanelor responsabile din întreprinderile energetice sau a serviciilor tehnice operative, cu

excepția cazurilor cînd astfel de acțiuni asigură securitatea oamenilor, cazurilor de avarie sau situațiilor de forță majoră.

(13) Consumatorul nu este în drept să împiedice accesul liber al reprezentanților furnizorului, abilitați cu funcții de control, pentru înregistrarea indicațiilor aparatelor de evidență a consumului de resurse energetice, conform contractului încheiat între consumator și furnizor.

(14) Drepturile consumatorului în raporturile cu furnizorul de servicii, inerente activității de furnizare și consum al resurselor energetice, sînt protejate prin prezenta lege, [Legea cu privire la gaze](#), [Legea cu privire la energia electrică](#), [Legea privind piața produselor petroliere](#), precum și prin [Legea privind protecția consumatorilor](#).

[Art.12 completat prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

[Art.12 completat prin [Legea nr.1135-XIV din 13.07.2000](#)]

Articolul 13. Supravegherea energetică de stat

(1) Se instituie, prin hotărîre a Guvernului, organul supravegherii energetice de stat, care va activa în conformitate cu un regulament aprobat de Guvern.

(2) Organul supravegherii energetice de stat exercită supraveghere asupra respectării regulamentelor, actelor normativ-tehnice și regulilor de securitate la construirea, echiparea și funcționarea obiectivelor energetice și exploatarea utilajelor, precum și a instalațiilor energetice ale consumatorilor.

(3) Activitatea organului supravegherii energetice de stat se finanțează din mijloacele ce se includ în tariful pentru energia electrică.

[Art.13 completat prin [Legea nr.403-XV din 17.10.03](#), în vigoare 01.01.04]

Articolul 13¹. Limitele efectuării controlului și drepturile de bază ale organului supravegherii energetice de stat

(1) Organul supravegherii energetice de stat va efectua controlul asupra:

a) respectării de către producătorii, transportatorii, distribuitorii și consumatorii de energie electrică și termică a normelor de amenajare a instalațiilor electrice, a regulamentelor de exploatare a instalațiilor electrice și termice, a normelor de securitate tehnică în procesul utilizării instalațiilor electrice și termice, a documentelor normative privind calitatea energiei electrice și termice, precum și a altor instrucțiuni și documente normativ-tehnice stabilite prin legi;

b) corespunderii instalațiilor electrice și termice documentelor normative obligatorii stabilite prin legi;

c) efectuării testărilor și încercărilor periodice ale instalațiilor electrice și termice ale agenților economici, inclusiv ale celor din sistemul energetic, în conformitate cu normele în vigoare stabilite prin legi;

d) instalațiilor în funcțiune, celor noi sau reconstruite de producere, transport și distribuție a energiei electrice și termice, în scopul determinării corespunderii lor cu normele în vigoare stabilite prin legi;

e) corespunderii instalațiilor energetice, noi sau reconstruite, ale consumatorilor cu normele de amenajare și alte documente normativ-tehnice în vigoare stabilite prin legi și va emite actele de dare în exploatare a acestor instalații;

f) respectării cerințelor documentelor normativ-tehnice în vigoare la emiterea avizelor de racordare a noilor instalații de utilizare la rețelele de distribuție și transport al energiei.

(2) Organul supravegherii energetice de stat este în drept:

a) să suspende procesul de fabricare a echipamentului electrotehnic de către agenții economici în cazul în care condițiile tehnice nu corespund normelor în vigoare stabilite prin legi;

b) să emită prescripții obligatorii spre executare pentru proprietarii și gestionarii de instalații electrice și termice în vederea excluderii abaterilor de la regulamentele, instrucțiunile și normativele în vigoare stabilite prin legi privind întreținerea, deservirea, exploatarea lor, precum și cele privind utilizarea energiei electrice și termice;

c) să ceară de la proprietarii și gestionarii instalațiilor electrice și termice decuplarea imediată a

instalațiilor electrice și termice a căror stare tehnică poate provoca avarii, incendii, explozii sau poate pune în pericol viața oamenilor;

d) să aibă acces la instalațiile electrice și termice ale persoanelor fizice și juridice, indiferent de apartenența lor departamentală și tipurile de proprietate, doar în cazurile prevăzute în mod expres de lege;

e) să emită prescripții obligatorii pentru agenții economici privind suspendarea activității persoanelor neatestate și a celor care încalcă regulile și normele de securitate la executarea lucrărilor în instalațiile electrice și termice;

f) să ceară furnizorilor de energie electrică și termică sistarea livrării de energie consumatorilor în cazul în care nerespectarea prevederilor actelor normativ-tehnice în vigoare prevăzute de lege privind organizarea lucrărilor și protecția muncii la deservirea și exploatarea instalațiilor electrice și termice poate provoca avarii, incendii sau electrocutări, iar prescripțiile inspectorilor nu sînt executate;

g) să participe, în modul stabilit, la examinarea circumstanțelor și cauzelor avariilor, incendiilor și electrocutărilor grave sau în grup, provocate de instalațiile electrice și termice;

h) să primească de la agenții economici, pentru examinare operativă, documente și informații referitoare la respectarea cerințelor regulamentelor și normelor de amenajare, deservire și exploatare a instalațiilor, centralelor și rețelelor electrice și termice;

i) să suspende, pînă la lichidarea încălcărilor cerințelor actelor normativ-tehnice, producerea sau montarea utilajului și instalațiilor energetice a căror exploatare poate provoca avarii, incendii sau electrocutări;

j) să antreneze, în caz de necesitate, specialiști de la instituțiile științifice și cele de proiectare, de la alte organizații în efectuarea expertizelor și prezentarea concluziilor referitoare la problemele ce țin de competența organului supravegherii energetice de stat;

k) să aplice, în modul stabilit de lege, sancțiuni proprietarilor și gestionarilor instalațiilor electrice și termice care nu execută prescripțiile emise pentru evitarea avariilor, incendiilor și electrocutărilor ce pot fi provocate de instalațiile în cauză;

l) să efectueze controlul tehnic anual al instalațiilor electrice și termice ale agenților economici în scopul prevenirii avariilor, incendiilor și electrocutărilor.

(3) Controlul și drepturile menționate la alin.(1) și (2) sînt exercitate de către organul supravegherii energetice de stat în limitele, cerințele și procedura stabilite prin [Legea nr.131 din 8 iunie 2012](#) privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(4) Drepturile prevăzute la alin.(2) lit.a) și i) se exercită doar prin hotărîre judecătorească, adoptată în temeiul legii, la cererea organului supravegherii energetice de stat.

(5) În cazul unui pericol iminent de avarii, incendii sau electrocutări, organul supravegherii energetice de stat este în drept să-și exercite drepturile prevăzute la alin.(2) lit.a) și lit.i), cu adresarea ulterioară în instanța de judecată. Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare. În caz de nerespectare a acestui termen, suspendarea funcționării obiectivelor menționate la alin.(2) lit.a) și i) se anulează.

(6) Reluarea activității se efectuează în temeiul hotărîrii instanței de judecată care a emis hotărîrea de sistare a lucrărilor sau al hotărîrii instanței ierarhic superioare, conform legii.

[Art. 13¹ modificat prin [Legea nr.230 din 23.09.2016](#), în vigoare 28.10.2016]

[Art. 13¹ introdus prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

Capitolul V

EVIDENȚA RESURSELOR ENERGETICE.

RAPOARTELE STATISTICE ȘI TRANSPARENȚA

Articolul 14. Evidența resurselor energetice

(1) Întregul volum de resurse energetice importate, produse, transportate, distribuite, depozitate și consumate este supus unei evidențe instrumentale.

(2) Echipamentele de măsurare care servesc la determinarea și decontarea consumurilor energetice între părțile contractante se verifică metrologic, conform Legii metrologiei, iar furnizorul este

responsabil de montarea lor. Se instalează echipamente de măsurare ale căror tipuri sînt incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare al Republicii Moldova.

(3) Caracteristicile tehnice ale echipamentului de măsurare instalat la consumator se stabilesc de către furnizor, în funcție de parametri și de condițiile de furnizare a resurselor energetice.

(4) Pentru consumatorii casnici, cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a consumului de energie electrică, gaze naturale și energie termică se suportă de către furnizor. Cheltuielile respective justificate se includ în tariful la energia electrică, gaze naturale sau energia termică.

(5) Consumatorul casnic este în drept să achite cheltuielile pentru procurarea, verificarea metrologică și instalarea primară a echipamentelor de măsurare a consumului de energie electrică, gaze naturale și energie termică înainte de efectuarea lucrărilor respective de către furnizor, urmînd ca ulterior costurile acestora să se deducă în rate din obligația de plată a serviciilor prestate. Mecanismul și cotele lunare de compensare a acestor cheltuieli se vor stabili în contractele de furnizare a serviciilor menționate.

(6) Consumatorii noncasnici sînt obligați să procure, să instaleze, să efectueze verificarea metrologică, să exploateze, să întrețină, să repare și să înlocuiască echipamentul de măsurare a volumelor de energie electrică, gaze naturale și energie termică care le sînt furnizate.

(7) Echipamentele de măsurare a volumelor consumate de energie electrică, gaze naturale și energie termică se sigilează de către furnizor, distribuitor, transportator (după caz) în prezența consumatorului sau delegatului împuternicit de către acesta, cu consemnarea acestei operațiuni într-un proces-verbal.

(8) În cazul în care deteriorarea echipamentului de măsurare se produce din vina consumatorului, acesta va suporta costul de demontare, reparare, verificare metrologică, montare sau înlocuire a echipamentului de măsurare deteriorat.

[Art. 14 modificat prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

[Art. 14 modificat prin [Legea nr.1135-XIV din 13.07.2000](#), în vigoare 17.08.2000]

[Se declară neconstituțional art. 14 alin.(2) prin [Hot. Curții Constituționale nr.69 din 14.12.99](#)]

Articolul 15. Rapoartele statistice

(1) Persoanele juridice prezintă organelor statistice de stat, în modul stabilit de lege, rapoarte de un anumit tip despre importul, exportul, producerea și consumul de resurse energetice.

(2) Responsabilă de autenticitatea informațiilor prezentate este administrația persoanelor juridice.

[Art. 15 completat prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

Articolul 16. Transparența

(1) Orice obiectiv energetic este deschis pentru vizitarea organizată a publicului și pentru mijloacele de informare în masă.

(2) Datele despre situația tehnică, economică și ecologică a obiectivelor energetice, despre avariile și perturbările din lucrul lor vor fi accesibile și transparente.

(3) Administrația întreprinderilor și organizațiilor energetice poartă răspundere pentru denaturarea și dosirea informației prevăzute la alin.(2).

Capitolul VI

ASIGURAREA SECURITĂȚII ÎN FUNCȚIONAREA OBIECTIVELOR ENERGETICE ȘI A PAZEI LOR

Articolul 17. Zonele de protecție

(1) Obiectivele energetice au grad sporit de pericol. Pentru asigurarea exploatării lor în siguranță, se stabilesc zone de protecție. Modul de delimitare a acestor zone, dimensiunile și regimul lor se stabilesc prin regulamente și acte normative aprobate de Guvern.

(2) Orice lucrare în zona de protecție se efectuează numai cu acordul întreprinderii sau organizației energetice.

Articolul 18. Paza obiectivelor energetice

(1) Paza obiectivelor energetice de importanță majoră este exercitată de paza militarizată departamentală sau interdepartamentală a Ministerului Afacerilor Interne.

(2) Persoanele fizice și juridice care întreprind acțiuni ce violează funcționarea obiectivelor energetice poartă răspundere în conformitate cu legea.

[Art. 18 modificat prin [Legea nr.280-XVI din 14.12.2007](#), în vigoare 30.05.2008]

Articolul 19. Pregătirea cadrelor

(1) Pentru asigurarea exploatării în siguranță a obiectivelor energetice, personalul administrativ, specialiștii și muncitorii lor trebuie să aibă studii speciale sau pregătire specială. Întreprinderile și organizațiile energetice contribuie la pregătirea și perfecționarea cadrelor în instituțiile de învățământ de profil.

(2) Este obligatorie efectuarea periodică a atestării și examinării medicale a personalului operativ și tehnic al obiectivelor energetice.

Capitolul VII DISPOZIȚII FINALE

Articolul 20

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării.

Articolul 21

Guvernul, în termen de 3 luni:

- va pune actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- va aproba, în temeiul prezentei legi, actele normative care asigură funcționarea obiectivelor energetice.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Dumitru MOȚPAN

Chișinău, 19 februarie 1998.

Nr. 1525-XIII.